

blive betragtede som tilkjendegivende et Udtryk for de Anstuelser, der i det Hele næres af den Side, hvortil jeg hører. Jeg for mit Vedkommende ser mig ikke istand til at stemme for dette Forslag under Nr. 64. De Grunde, jeg har derfor, behøver jeg ikke vidtløftig at udvikle, de ere i det Væsentlige allerede fremsførte fra anden Side. Jeg ønsker ikke at komme ind paa en personlig Forhandling. Jeg skal modstaa Fristelsen dertil trods den Anledning, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) ganske vist har givet til overhovedet at komme ind paa kritiske Udtalelser. Jeg vil modstaa denne Fristelse, og jeg skal derfor kun gjøre den Bemærkning ligeoverfor det af mig nævnte Medlem, at det er en besynderlig Udsærelse eller Misforstaaelse, for at jeg skal betjene mig af et af hans egne Yndlingsudtryk, naar det ærede Medlem mener, at her er Spørgsmaal om, hvorvidt man vil tillade Frihed for aandelige Rørelser eller lægge Hindringer i veien derfor, naar han har fremstillet Sagen, som om det gjaldt, hvorvidt den paagjældende Mand skulde have Lov til at udtale sig i Overensstemmelse med sin Overbevisning eller ikke. Demom er Talen aldeles ikke, der er Sagen, antager jeg, der er imod dette Forslag under Nr. 64, som derfor har den Opfattelse, at man skulde føres tilbage i Obkuranismens Tid, hvor det skulde formenes den enkelte Mand at vedkjende sig sin Overbevisning og virke for den saa godt, som han var istand til. Men det er et ganske andet Spørgsmaal, om man paa extraordinær Maade skal fra Statens Side begunstige og understøtte en Virksomhed, der gaar i en vis Retning. Det forekommer mig, at det er i og for sig urimeligt, om Staten virkelig vil fremhjælpe og understøtte en Virksomhed, som man ikke anser for at være heldig for Statskassens Udvikling i det Hele. Jeg skal ikke undersøge, hvorvidt disse Bemærkninger ramme den paagjældende Mand, thi jeg anser det ikke for heldigt i denne Sal at forhandle personlige Spørgsmaal, og mindst forekommer det mig at være heldigt under saadanne Omstændigheder som de nærværende. Det Tidspunkt, paa hvilket dette Forslag fremkommer, gjør det for mit Vedkommende dobbelt til Pligt at være maadholden i mine Udtalelser. Derfor gaar jeg ikke videre ind paa Sagen. Jeg har kun villet udtale, at det ikke blot er fra de — det forekommer mig, at det ærede Medlem var nærværende at kalde dem de bornerte — synske Kredse, at denne Udtalelse kommer frem, men ogsaa fra anden Side.

Berg: Jeg har kun bedet om Ordet for en kort Bemærkning, for at udtale min Anerkjendelse til den ærede sidste Taler, fordi han har sluttet sig til sine to Benner fra tidligere Tid fra Syn, og derved dannet det Kretsløber, som her har reist Modstanden mod dette Forslag, og

det saameget hellere, som jeg meget bedre lider fra den Side, hvor det ærede Medlem staar, at faae en tydelig og klar Tilkjendegivelse af, at de endnu sidde i de samme gamle Grundsætninger som hidtil med Hensyn til saadanne Forhold. Det er langt bedre at faae en saadan tydelig og klar Udtalelse, end om man havde ladet, som om man dog mulig var bleoen mere frifindet overfor saadanne Spørgsmaal.

Klein: Ligesom jeg ikke før lod mig friste af det ærede Medlem (Berg) til at indlade mig med ham i en personlig Diskussion om den Mand, hvorom Taleren er kommen til at dreie sig, ligesaa lidt skal jeg lade mig friste af det ærede Medlem til at indlade mig med ham i en Diskussion vedrørende mig og andre ærede Medlemmer. Den Slags Diskussion overlader jeg med allerførste No og Tilfredshed til det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg). Jeg beklager, at han efterhaanden synker mere og mere ned til at føle sin Styrke i den Slags Diskussion.

Berg: Jeg tror, at det ærede Medlem ikke har forstaaet mig. Jeg skal da gjøre det ganske tydeligt, for det er en faktisk historisk Bemærkning. Min Opfattelse af Bevillinger gennem faa godt som 30 Aar til den Slags Ting gaar i den Retning, og jeg kunde bilægge den med faare mange Exempler, at for at faae offentlig Understøttelse paa disse og lignende Konti paa dette Budget behøver man ikke at have gjort Landet store Tjenester, men kun at have et vist aandeligt Stempel i Lighed med det regjerende Parti. Det var det, jeg mente, og det var den Anstuelse, jeg tror, det ærede Medlem virkelig er Talsmand for endnu, og derfor de vedkommende Herrer, der her tales om, baade disse og andre, havde været sikrede indenfor et vis politisk og literært Selskab, havde der ikke været et Menneske, som havde reist sig derimod. Men det er den større Frihed til at anerkjende Dygtigheden, hvor den nu findes, uden Hensyn til specielle Anstuelser, som her møder Modstand — det er dette, som det ærede Medlem kalder at synke ned — ja, ganske vist ligger det udenfor en vis Betragtningssmaade. Jeg skal være villig til at tage dette Spørgsmaal og dets Betydning for vort aandelige og videnskabelige Liv op, naar de Herrer ellers finde Leilighed dertil, thi det er min fulde Overbevisning, at deres Syn paa Anvendelsen af de til Kunst og Videnskab bevilgede Midler, har været ulykkebringende for denne Del af vor Verden. — det er sikkert — og at vi kun kunne komme til at gjøre Nytte med de Midler, vi i den Henseende anvende, naar de fordeles efter et friere Syn. Det ærede Medlem kan saa sige, at det er at føre Debatten nedad; det vedkommer ikke mig. Jeg mener imidlertid, at det Stæde, hvorfra jeg ser denne Sag